

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 269/2019-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. októbra 2019 v zložení z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Júliusom Jánošíkom, advokátska kancelária, Klincová 35, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 39 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tiež práv podľa čl. 14 ods. 1 a čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 Co 327/2015 z 22. júna 2017 a tiež uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 104/2018 z 13. marca 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [redacted], [redacted], [redacted] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Júliusom Jánošíkom, advokátska kancelária, Klincová 35, Bratislava, ktorou namieta porušenie čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ďalej svojho základného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 ústavy a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a zákazu diskriminácie podľa čl. 14 ods. 1 dohovoru a tiež práva na spravodlivý súd podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) a zákazu diskriminácie podľa čl. 26 medzinárodného paktu rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 327/2015 z 22. júna 2017 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“), ako aj uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Cdo 104/2018 z 13. marca 2019 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ [žalobca (bývalý príslušník Policajného zboru na výsluhovom dôchodku), pozn.] návrhom na začatie konania doručeným Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) 31. decembra 2013 (ďalej len „žaloba“) proti Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a Národnou radou Slovenskej republiky (ďalej aj „žalovaná“) sa medzi iným s poukazom na porušenie zásady rovnakého zaobchádzania a zákazu diskriminácie domáhal priznania nároku na valorizáciu (zvýšenie) dávky výsluhového zabezpečenia za rok 2012 v zmysle zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) v znení

účinnom do 29. júna 2012. V právnej veci žaloby sa na okresnom súde konanie viedlo pod sp. zn. 19 C 1/2014.

3. Sťažovateľ podaním z 1. apríla 2015 (ďalej aj „návrh na prerušenie konania“) navrhol, aby okresný súd v zmysle § 109 ods. 1 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občianky súdny poriadok v znení účinnom v rozhodujúcom období konanie prerušil a požiadal Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

4. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 19 C 1/2014 zo 7. apríla 2015 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) návrh na prerušenie konania a zároveň aj žalobu zamietol.

5. Sťažovateľ proti rozsudku okresného súdu podal riadne a včas odvolanie – riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté rozsudkom krajského súdu tak, že krajský súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

6. Následne sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu včas dovolanie – mimoriadny opravný prostriedok, ktorý bol uznesením najvyššieho súdu odmietnutý. Uznesenie najvyššieho súdu podľa zistenia ústavného súdu nadobudlo právoplatnosť 15. apríla 2019.

7. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ]... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj podľa čl. 14 ods. 1 vyhlášky ministra zahraničných vecí č. 120/1976 Zb. o Medzinárodnom pakte o občianskych a politických právach a Medzinárodnom pakte o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, právo na rovnosť pred zákonom a zákaz diskriminácie podľa 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy SR

boli rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co/327/2015-116 zo dňa 22.06.2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo 104/2018 zo dňa 13.3.2019 porušené.

2. Zrušuje rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co/327/2015-116 zo dňa 22.06.2017 a zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 104/2018 zo dňa 13.3.2019. Vec vracia Krajskému súd v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Bratislave sú povinní zaplatiť náhradu trov konania sťažovateľa spoločne a nerozdielne.“

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

12. Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru... rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

13. Podľa čl. 39 ods. 1 ústavy občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ako aj pri strate živiteľa.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

16. Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti... rod alebo iné postavenie.

17. Podľa č. 14 ods. 1 medzinárodného paktu všetky osoby sú si pred súdom rovné. Každý má úplne rovnaké právo, aby bol spravodlivo a verejne vypočutý nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhoduje buď o jeho právach a povinnostiach, alebo o akomkoľvek trestnom obvinení vznesenom proti nemu.

18. Podľa čl. 26 medzinárodného paktu všetci sú si pred zákonom rovní a majú právo na rovnakú ochranu zákona bez akejkoľvek diskriminácie. Zákon zakáže akúkoľvek diskrimináciu a zaručí všetkým osobám rovnakú a účinnú ochranu proti diskriminácii z akýchkoľvek dôvodov.

III.

19. Ako to z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, sťažovateľ namieta porušenie čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, ďalej základných práv podľa čl. 39 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru a tiež práv podľa čl. 14 ods. 1 a čl. 26 medzinárodného paktu rozsudkom krajského súdu a tiež uznesením najvyššieho súdu.

20. Sťažovateľ porušenie svojich práv rozsudkom krajského súdu odôvodňuje tým, že

- o návrhu na prerušenie konania nebolo právoplatne rozhodnuté samostatným procesným rozhodnutím vo forme uznesenia ešte pred rozhodnutím (rozsudkom) o veci samej, a tým súčasne v dvojstupňovom konaní,

- návrhu na prerušenie konania nebolo vyhovené a konajúce sudy nepožiadali Súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy, hoci na to podľa názoru sťažovateľa boli splnené podmienky, dôsledkom čoho o veci rozhodoval nesprávne obsadený súd,

- pokiaľ krajský súd rovnako ako okresný súd s poukazom na § 68 ods. 13 zákona o sociálnom zabezpečení v znení účinnom od 30. júna 2012 dospel k právnomu názoru, podľa ktorého sťažovateľ na valorizáciu (zvýšenie) jeho dávky výsluhového zabezpečenia za rok 2012 nemá nárok, porušil zásadu rovnakého zaobchádzania a zákaz diskriminácie,

- krajský súd sa nevysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami sťažovateľa a jeho rozhodnutie je pre nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia nepreskúmateľné.

21. Sťažovateľ porušenie označených článkov a základných práv podľa ústavy, označených práv podľa dohovoru a označených práv podľa medzinárodného paktu uznesením najvyššieho súdu odôvodňuje identickými sťažnostnými námietkami, aké vzniesol proti rozsudku krajského súdu. V ďalšom sťažovateľ najvyššiemu súdu vytýka, že jeho dovolanie odmietol a svoje rozhodnutie riadne a vyčerpávajúco neodôvodnil.

IV.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práv podľa čl. 14 ods. 1 a čl. 26 medzinárodného paktu

22. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

23. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na spravodlivý súd podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu a tiež práva podľa čl. 26 medzinárodného paktu [princíp zákazu diskriminácie (m. m. I. ÚS 172/06)] je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú

pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

K rozsudku krajského súdu

24. Pokiaľ ide o sťažovateľom napadnutý rozsudok krajského súdu, ústavný súd poukazuje na to, že v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (napr. rozsudok ESLP z 12. 11. 2002 vo veci *Zvolský a Zvolská v. Česká republika*, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 52, 53 a 54)] dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu začne plynúť dňom doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní) a je považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu. Ústavný súd považoval lehotu na podanie sťažnosti ústavnému súdu v tomto prípade za zachovanú aj proti označenému rozsudku krajského súdu. Tento princíp sa premietol aj do § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

25. Vzhľadom na charakter námietok sťažovateľa ústavný súd tiež zdôrazňuje svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a druhostupňového (odvolacieho) súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

26. Na citovaný právny názor nadväzuje § 387 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

27. Ústavný súd preto považoval za potrebné poukázať aj na relevantnú časť odôvodnenia rozsudku okresného súdu:

„... navrhovateľ bol príslušníkom Policajného zboru od roku 1976 do 31.12.1996. Od 1.1.1996, t. j. vo veku 44 rokov sa stal výsluhovým dôchodcom a poberateľom výsluhového dôchodku.

Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 Zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní... (antidiskriminačný zákon) dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy... rodu alebo iného postavenia...

Podľa ustanovenia § 2a/ ods. 1 cit. zákona diskriminácia je priama diskriminácia, nepriama diskriminácia...

Podľa ustanovenia §2a/ ods. 2 cit. zákona priama diskriminácia je konanie alebo opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii.

Podľa ustanovenia § 6 ods. 1 cit. zákona v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa v pracovnoprávných vzťahoch, obdobných právnych vzťahoch a v právnych vzťahoch s nimi súvisiacich zakazuje diskriminácia osôb z dôvodov podľa § 2 ods. 1.

Podľa § 81 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z. dávky výsluhového zabezpečenia priznáva, zvyšuje, znižuje, vypláca, zastavuje a odníma: policajtovi a pozostalým po ňom útvár sociálneho zabezpečenia ministerstva...

Čl. IV zákona č. 185/2012 Z. z. sa s účinnosťou od 30. júna 2012 novelizoval zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov, § 68 ods. 13, podľa ktorého sa dávky výsluhového zabezpečenia zvyšujú podľa odsekov 1 až 7

v tom kalendárnom roku, v ktorom sa funkčné platy príslušníkov PZ... zvyšujú na základe zákona o štátnom rozpočte viac ako o 0 %...

Z vyššie uvedenej citácie zákona č. 328/2002 Z. z. je zrejmé, navrhovateľom namietanou zmenou právnej úpravy valorizácie výsluhových dôchodkov nedošlo k zániku nároku na výsluhový dôchodok, k jeho zníženiu, a nebola ani zastavená ich valorizácia. Došlo len k zmene spôsobu jej výpočtu. Podľa predošlej právnej úpravy sa mali výsluhové dôchodky policajtov a vojakov zvyšovať/valorizovať o 3,05 %. Zmenou zákona jeho novelou č. 185/2012 Z. z. sa však výsluhové dôchodky zvyšovali, ak dôjde v danom roku v ozbrojených zložkách k platovej valorizácii, teda valorizácia dôchodkov je viazaná na platovú valorizáciu v príslušnom rezorte. V roku 2012 k valorizácii dôchodkov tak nedošlo... K valorizácii výsluhových dôchodkov však došlo počnúc rokom 2013 a následne ďalej podľa nového spôsobu výpočtu valorizácie upravenej ďalšou novelizáciou zákona č. 328/2002 Z. z. Navrhovateľom namietané znenie § 68 zákona č. 328/2002 Z. z. už nie je aktuálne a v súčasnosti platí iný princíp valorizácie výsluhových dôchodkov.

Zmena legislatívy spočívajúca len v zmene spôsobu výpočtu valorizácie nemôže byť považovaná za diskriminačné konanie, pretože sa týkala všetkých výsluhových dôchodkov, t. j. dôchodkového zabezpečenia všetkých policajtov... V tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že takáto zmena bola spoločensky nevyhnutá, pretože zohľadňovala reálne možnosti sociálneho systému štátu... navyše na konanie vo veciach výsluhových dôchodkov policajtov nie je oprávnená a povinná Slovenská republika, ale útvary sociálneho zabezpečenia ministerstva, t. j. MV SR, čo vyplýva z § 81 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z. z.

... činnosť zákonodarného zboru spočívajúca v prijatí právneho predpisu nemôže byť posudzovaná podľa Antidiskriminačného zákona. Legislatívny proces a jeho výsledok, teda prijatie právnej normy, nemôže naplniť znaky priamej diskriminácie, nepriamej diskriminácie, obťažovania a neoprávneného postihu, pokyn na diskrimináciu alebo nabádanie na diskrimináciu tak ako to chápe zákon č. 365/2004 Z. z. Právny predpis, alebo jeho časť môže byť posudzovaný len z hľadiska jeho ústavnosti, t. j. či je v súlade s ústavou SR...

Podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c) O. s. p. súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiadala Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy. Podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie Súdny dvor

Európskej únie má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú výkladu zmlúv a platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie, pričom ak sa táto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom a tento usúdi, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na Súdny dvor, aby o nej rozhodol, ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom, proti ktorému rozhodnutie nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento súdny orgán povinný obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie.

... súd zamietol aj návrh navrhovateľa na prerušenie konania zo dňa 01.04.2015. V konaní sa totiž nevyskytla žiadna predbežná otázka podľa medzinárodnej zmluvy, ktorú by musel súd prvej inštalácie riešiť podaním žiadosti na Súdny dvor... Naviac, súd prvej inštalácie takýto návrh nie je v zmysle čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie povinný podať...“

28. V rozsudku krajského súdu, ktorým bol rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdený, krajský súd okrem iného argumentoval takto:

„... žalovaný sa nemohol dopustiť akejkoľvek diskriminácie žalobcu pri valorizácii, resp. nevalorizácii dávok výsluhového zabezpečenia, keďže pri tomto postupe vychádza zo znenia zákona č. 328/2002 Z. z.... a preto ak v roku 2012 nedošlo k zvýšeniu funkčných plátov policajtov, nedošlo ani k zvýšeniu výsluhových dôchodkov vyplácaných v súlade s ustanoveniami zákona č. 328/2002 Z. z. Žalobca namieta diskrimináciu vo vzťahu voči starobným dôchodcom, dávky ktoré nepokrývajú tú istú sociálnu udalosť a ani spôsob určenia ich výšky nie je totožný. Práva a zákonné nároky poistencov vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia upravuje zákon č. 461/2003 Z. z. a práva a zákonné nároky v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov upravuje zákona č. 328/2002 Z. z... ide o dve odlišné skupiny osôb, pričom v rámci jednotlivej skupiny sa za rovnakých podmienok resp. obdobných podmienok s týmito osobami zaobchádza rovnako, pričom nie je dôvod pripodobňovať podmienky medzi týmito dvoma skupinami navzájom. Porovnávať zvyšovanie dávok v dvoch rozdielnych systémoch nie je dôvodné (na rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Sžso/75/2012 zo dňa 31.07.2012). Žalobca nepreukázal nepriaznivé zaobchádzanie v porovnaní s niekým adresným v obdobnej situácii.

Posudzovanie samotného aktu prijatia zákona zákonodarným orgánom ako protiprávneho konania, ktorým došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona nie je v kompetencii súdov... žalobca neuviedol základnú podmienku možnej diskriminácie a to podmienku porovnateľnosti situácie - nerovnaké zaobchádzanie jednej osoby s inou osobou za dodržania tých istých podmienok (Nález Ústavného súdu SR zn. PL US 16/06 z 02.07.2008)...

... Žalobca aj nedôvodne vytyka súdu prvej inštancie, že postupom súdu prvej inštancie bola žalobcovi odňatá možnosť konať riadne pred súdom, keď rozhodol o návrhu na prerušenie konania v rozhodnutí o veci samej. Proti oboj výrokom okresného súdu je prípustné odvolanie, teda nebola porušená zásada dvojinštančnosti konania. Vzhľadom na zjavnú nedôvodnosť návrhu na prerušenie konania, bol postup súdu prvej inštancie v súlade so zásadou hospodárnosti konania. Okrem procesnej ekonomie korešponduje uvedený postup aj s požiadavkou efektivity rozhodovania a úsilím v čo najkratšom čase zaviesť medzi stranami sporu stav právnej istoty, pri zachovaní práva druhého účastníka konania na spravodlivý súdny proces bez zbytočných prieťahov.

... Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. ako vecne správne potvrdil...“

29. Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa, podľa ktorej sa krajský súd rozhodujúci o jeho riadnom opravnom prostriedku proti rozsudku okresného súdu náležite nevysporiadal s jeho podstatnými odvolacími námietkami, nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Totiž krajský súd, reagujúc na podstatné námietky sťažovateľa, uviedol na zdôraznenie správnosti rozsudku okresného súdu aj ďalšie dôvody, ktoré ho viedli k potvrdeniu rozsudku okresného súdu. Ústavný súd preto nevidí žiadny relevantný dôvod na prehodnocovanie záverov rozhodnutí všeobecných súdov. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný

súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

30. Podľa názoru ústavného súdu totiž už okresný súd dal jasnú, zrozumiteľnú a vyčerpávajúcu odpoveď na všetky skutkovo, ako aj právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, keď v prvom rade s odvolaním sa na § 81 ods. 3 písm. a) zákona o sociálnom zabezpečení, v zmysle ktorého dávky výsluhového zabezpečenia priznáva, zvyšuje, znižuje, vypláca, zastavuje a odníma policajtovi útvar sociálneho zabezpečenia, ustálil, že na (správne) konanie (v zmysle § 83 a nasl. zákona o sociálnom zabezpečení, pozn.) vo veciach týchto dávok je oprávnený útvar sociálneho zabezpečenia, a nie priamo Slovenská republika (žalovaná). Okrem toho okresný súd zároveň s poukazom na § 68 ods. 13 zákona o sociálnom zabezpečení v znení účinnom od 30. júna 2012 dospel k názoru, že zmenou právnej úpravy valorizácie dávky výsluhového zabezpečenia (výsluhového dôchodku) došlo iba k zmene spôsobu jeho valorizácie a takáto zmena týkajúca sa rovnako všetkých bývalých príslušníkov Policajného zboru nemôže byť považovaná za diskriminačnú. V danej súvislosti okresný súd zároveň dodal, že výsledok rokovania o návrhoch zákonov Národnej rady Slovenskej republiky ako zákonodarného orgánu, t. j. prijatie zmeny zákona, nemôže napĺňať znaky diskriminácie v zmysle zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov. Totiž zákon (prípadne jeho zmena) môže byť podrobený „iba“ ústavnému prieskumu podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy o súlade zákonov s ústavou (vrátane čl. 12 ods. 2 ústavy o zákaze diskriminácie) a kým o zákone ústavný súd v konaní o jeho súlade nevysloví jeho nesúlad, platí prezumpcia jeho ústavnosti. V právnej veci žaloby preto nie je daná ani pasívna vecná legitímácia žalovanej. Z uvedených dôvodov okresný súd žalobu zamietol. Napokon okresný súd s odvolaním sa na čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ustáľiac, že v právnej veci žaloby sa nevyskytuje žiadna predbežná otázka podľa medzinárodnej zmluvy, ktorú by musel riešiť podaním žiadosti o rozhodnutie na Súdnom dvore, zamietol aj návrh na prerušenie konania.

31. Navyše, keď krajský súd, v plnej miere stotožniac sa so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu, na zvýraznenie správnosti týchto záverov vo svojom rozhodnutí v rámci svojho odôvodnenia uviedol, že ak v roku 2012 nedošlo k zvýšeniu funkčných plátov príslušníkov Policajného zboru, od ktorých sa v zmysle § 68 ods. 13 zákona o sociálnom zabezpečení v znení účinnom od 30. júna 2012 odvíja aj zvýšenie dávok výsluhového zabezpečenia, nedošlo ani k zvýšeniu týchto dávok. Oproti všeobecnému systému sociálneho poistenia v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení účinnom v rozhodujúcom období v právnej veci žaloby ide o osobitný systém sociálneho poistenia policajtov a vojakov, t. j. o dve odlišné skupiny osôb, a v rámci jednotlivej skupiny sa za rovnakých, resp. obdobných podmienok s týmito osobami zaobchádza rovnako. Porovnávať zvyšovanie dávok v týchto dvoch odlišných systémoch nie je nijako dôvodné. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu ďalej zjavne vyplýva, že využitie možnosti podania odvolania – riadneho opravného prostriedku proti rozsudku okresného súdu aj v časti výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania a jeho následné podrobenie odvolaciemu prieskumu aj v tejto časti plne zachováva zásadu dvojinštančnosti súdneho konania a vzhľadom na zjavnú nedôvodnosť tohto návrhu z 1. apríla 2015 rozhodnutie o ňom rozsudkom okresného súdu zo 7. apríla 2015 je v plnom súlade so zásadou hospodárnosti konania. Podľa názoru ústavného súdu tak nijako nemožno dospieť k záveru, že by odôvodnenie rozsudku krajského súdu v spojení s odôvodnením rozsudku okresného súdu nezodpovedalo požiadavkám ústavnosti z hľadiska namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivé súdne konanie, resp. práva na spravodlivý súd.

32. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

K uzneseniu najvyššieho súdu

33. Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje

len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní.

34. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

35. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, a skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujú a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

36. Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala jeho svojvoľný postup nemajúci oporu v zákone.

37. Ústavný súd zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach

patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

38. Právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozhodnutí vo vzťahu k dovolacím námietkam sťažovateľa zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľa odmietnuť.

39. Pokiaľ sa sťažovateľ s právnym názorom najvyššieho súdu v otázke akceptácie vyslovenej neprípustnosti [§ 447 písm. c) CSP] a vysloveného nevymedzenia dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP [§ 447 písm. f) CSP] ním podaného dovolania nestotožňuje, ústavný súd dodáva, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv.

40. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu uznesením najvyššieho súdu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

V.

K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, základného práva podľa čl. 39 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 14 dohovoru

41. V súvislosti s prípadným porušením čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 14 dohovoru ústavný súd pripomína svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej „Zásady uvedené v čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v súhrne vyjadrujú podstatu základných práv ako prirodzených práv a zároveň majú aj univerzálny charakter. Sú to ústavné direktívy

adresované predovšetkým orgánom pôsobiacim v normotvornej činnosti všetkých stupňov. Vzhľadom na tieto znaky nemôžu byť zásadne priamo aplikovateľné v individuálnych záležitostiach“. (I. ÚS 59/97, mutatis mutandis I. ÚS 8/97, PL. ÚS 14/98, III. ÚS 383/2016). Vychádzajúc z citovaného, ústavný súd konštatoval, že čl. 12 ústavy nemožno považovať za základné právo, ktoré podlieha samostatnej ochrane prostredníctvom inštitútu sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto jeho prípadné porušenie môže posudzovať len v spojení s namietaným porušením základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy.

42. Čo sa týka rozsahu základných práv garantovaných v čl. 39 ods. 1 ústavy, je potrebné uviesť, že ústavodarca v čl. 39 ods. 3 ústavy poskytol zákonodarcovi pomerne široký priestor na úvahu, aký vecný a osobný rozsah sociálneho systému pri zabezpečení sociálnych udalostí, do ktorých sa dostanú fyzické osoby, vytvorí; pritom taký, ktorý by bol v súlade s ústavou. Ide o sociálny systém s dlhodobými právnymi účinkami presahujúcimi svojimi dôsledkami niekoľko desiatok rokov (PL. ÚS 11/08).

43. Realizácia sociálnych práv jednotlivca na rozdiel od garancie základných ľudských, občianskych a politických práv vyžaduje aktívny prístup štátu (tzv. „*status positivus*“). Uvedené sa prejavuje aj v procese vykonávania/realizácie ústavného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe v podobe závažného nielen teoretického, ale aj aplikačného problému vyplývajúceho zo znenia čl. 51 ústavy (rovnako čl. 41 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd), ktorý umožňuje (ústavné) sociálne práva uplatňovať iba v medziach zákona. Znamená to, že sám zákon ustanovuje rozsah a obsah práva jednotlivca na hmotné zabezpečenie v starobe a zaručuje aj jeho uplatnenie. Tento prístup vyjadruje dôležitú skutočnosť, že medze sociálnych práv nie sú zaručené ústavou, ale zákonom. Podľa ústavnoprávnej teórie, ktorá vychádza z teórie materiálneho právneho štátu (vyjadruje najmä väzbu na určitý obsah práva), štát v ústave prijíma pozitívny záväzok (resp. poverenie) zaručiť ústavné práva a slobody a zákonodarca je povinný formulovať zákony tak, aby sa zabezpečilo uplatnenie základných práv v zmysle ochrany, nielen pred štátom, ale aj pred jednotlivcami. Účelom a zmyslom tzv. „doktríny pozitívneho záväzku štátu“ ku všetkým základným právam a slobodám zakotveným v ústave je urobiť základné práva dostupné (BRÖSTL, A. Právny status funkcie základných

práv a rôzne pohľady na ľudské práva. In: *Zborník medzinárodnej vedeckej konferencie pod názvom „Ľudské práva a právny status na prelome tisícročí“*. Bratislava : Veda, vydavateľstvo SAV, 1999.). Realizácia sociálnych práv vrátane práva na hmotné zabezpečenie v starobe tak determinuje ich ďalšiu črtu, a to ich relativitu na rozdiel od ľudských práv, ktoré sú absolútne [BRÖSTL, A. K niektorým otázkam vývoja ľudských práv a základných slobôd. In: *Zborník k 5. výročiu založenia Rady Európy „Ľudské práva na prahu tretieho tisícročia“*. Bratislava : Iura Edition, 2000, s. 26. (m. m. III. ÚS 23/2018)].

44. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ porušenie už označených práv rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu odvíja od porušenia práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 14 ods. 1 medzinárodného paktu. Vzhľadom na to, že ústavný súd nedospel k porušeniu uvedených práv, je preto celkom prirodzené, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, základného práva podľa čl. 39 ods. 1 ústavy a čl. 14 dohovoru, a preto ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

45. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2019

